

04.05.2012

Sisäasiainministeriö
Maahanmuutto-osasto
PL 26
00023 VALTIONEUVOSTO

Asia: Helsingin käräjäoikeuden lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ulkomaalaislain muuttamisesta koskien lasten säilöönottoa

Viite: Sisäasiainministeriön lausuntopyyntö 29.3.2012, SM072:00/2011

Lausuntonaan Helsingin käräjäoikeus toteaa seuraavaa:

Luonnoksessa ehdotetaan otettavan käyttöön käsite "lapsi" nykyisen lain käsitteen "alaikäinen" tilalle. Käsite "lapsi" verrattuna "alaikäiseen" on kuitenkin epäselvempi ja voi aiheuttaa tulkintaongelmia, joita nykyisen lain sanamuoto ei aiheuta.

Käräjäoikeus kiinnittää huomiota tilaratkaisuihin suunniteltaessa säilöönottoyksikön perheosastoa. Toinen yksikkö Metsälän lisäksi olisi tarkoituksenmukaista sijoittaa muualle Suomeen, jolloin myös säilöön ottamista koskevat käsitteet hajaantuisivat muihinkin käräjäoikeuksiin.

Helsingin käräjäoikeudessa on vakiintuneen käytännön mukaisesti ulkomaalaispoliisin antaman tiedon perusteella tehty päätökseen merkintä siitä, että säilöön otetulla naisella on säilössä mukanaan pieni lapsi. Leikki-ikäisiä lapsia ei kuitenkaan ole tuotu käräjäoikeuden istuntoon. Esityksen 122 § 3 momentin mukaisesti lapsesta tehtäisiin oma säilöön ottamista koskeva päätös. Tämä tarkoittaa sitä, että pienet lapset on tulevaisuudessa tuotava käräjäoikeuden istuntoon. Sitä, että lapsi joutuu olemaan istuntokäsittelyssä ja että hänet kuljetaan, kenties useankin kerran, käräjäoikeuteen, ei voida pitää lapsen edun mukaisena. On erikoista, että säilöön otettuja lapsia, jotka muutenkin ovat ehkä traumatisoituneet, kuullaan käräjäoikeudessa, kun kaikissa muissa jutuissa pyritään välttämään alle 15-vuotiaiden kuulemista. Videokuulemisella välttyttäisiin lasten tuomiselta käräjäoikeuden istuntoon ja heitä voitaisiin kuulla säilöönottoyksikössä videon välityksellä. Lakiin tulisi ottaa määräys, joka mahdollistaisi säilöön otettujen lasten kuulemisen videon välityksellä.

04.05.2012

Säilöön ottamista koskeville käsittelyille on ominaista, että säilöön otettujen henkilöiden henkilötiedot ovat puutteellisia ja perhesuhteet epäselviä. Lisäksi säilöön otettujen henkilöiden omakseen ilmoittamat nimet vaihtuvat käsittelyn ja käsittelykertojen kuluessa. Nimien kirjoittaminen erilaisilla kirjaimistoilla aiheuttaa ongelmia ja perheenjäsenillä on usein eri sukunimi tai samasta sukunimestä on käytössä nimen taivutusmuotoja. Mikäli jokaisesta lapsesta tehdään oma säilöön ottamista koskeva päätös, lienee tuolloin tarpeen merkitä päätökseen myös muut säilöön otetut tai säilössä olevat perheenjäsenet, mistä aiheutuu käräjäoikeudelle lisätyötä.

Lausunnon ovat valmistelleet osastonjohtaja, käräjätuomari Jaana Niemitalo ja käräjätuomari Jukka Jaakkola.

Laamanni

Eero Takkunen